

commissie milieu, werk, personeel en FM (MPF)

Openbare dossierstukken van de vergadering van 15 februari
2022

In deze bundel kan u de voor openbaarmaking vatbare dossierstukken bij de volgende mededelingen vinden:

e) Toelichting: visie landbouw (presentatie - met bijlage voor de raadsleden)

e) Toelichting: visie landbouw (presentatie - met bijlage voor de raadsleden)

Openbare bijlage(n)

- 20220215_DO_MPF_landbouw_presentatie.pdf

Concretiseren Visie op landbouw en OCMW gronden voor landbouw

Commissie MFP
15/2/2022

Dienst Economie
Eva Kerselaers

Inhoud presentatie

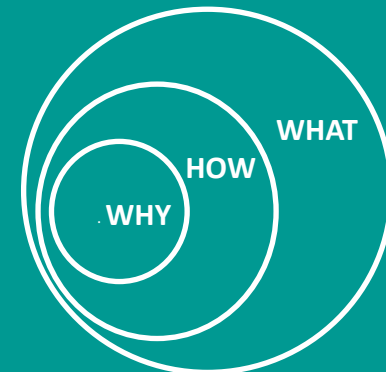
Doelstelling landbouw 2022

1. Visie op landbouw
2. Visie op OCMW gronden voor landbouw

➔ Concretiseren, beiden geïntegreerd aanpakken

Waarom? - kencijfers uitgangssituatie

Hoe? - plan van aanpak

1 Visie op landbouw:

**Gentse voedselstrategie
>> Gentse landbouwvisie**

Uitgangspunt visie

1. Ruimte voor landbouw vrijwaren
2. Transitie richting stadsgerichte en duurzame landbouw stimuleren

Bestaande kaders als vertrekpunt

- Gentse voedselstrategie
- Ruimte voor Gent 2030
- Richtkader OCMW patrimonium 2021
- Flankerend landbouwbeleid RUP Groen

- Link met PROSPERA project

Gentse zuivelhoeve, Oostakker – melkveebedrijf met eigen verwerking en lokale verkoop, sociale tewerkstelling

't Bezenbos, Drongen – kleinfruit zelfpluktuin

Van Den Hondelee, Zwijnaarde – vleesveebedrijf en slagerij

© Provincie Oost-Vlaanderen

CSA De Goedinge, Afsnee – groenten, fruit en bloemen – zelfoogst, groentepakketten en horeca Gent, sociale tewerkstelling

Gentbrugse Meersen, Gentbrugge – begrazing door biobedrijf De Zwaluw en CSA Oogstgoed

De Kromme Boom, Oostakker – maatwerkbijbedrijf met onder andere vleesvee, kweek oesterzwammen en bloemen

De Krekelhoeve, Zwijnaarde – melkveebedrijf, schoolbezoeken, verjaardagsfeestjes

© Provincie Oost-Vlaanderen

Wijndomein Vandersteene & Gemafloor, Zwijnaarde – wijnbouw en bloemisterij

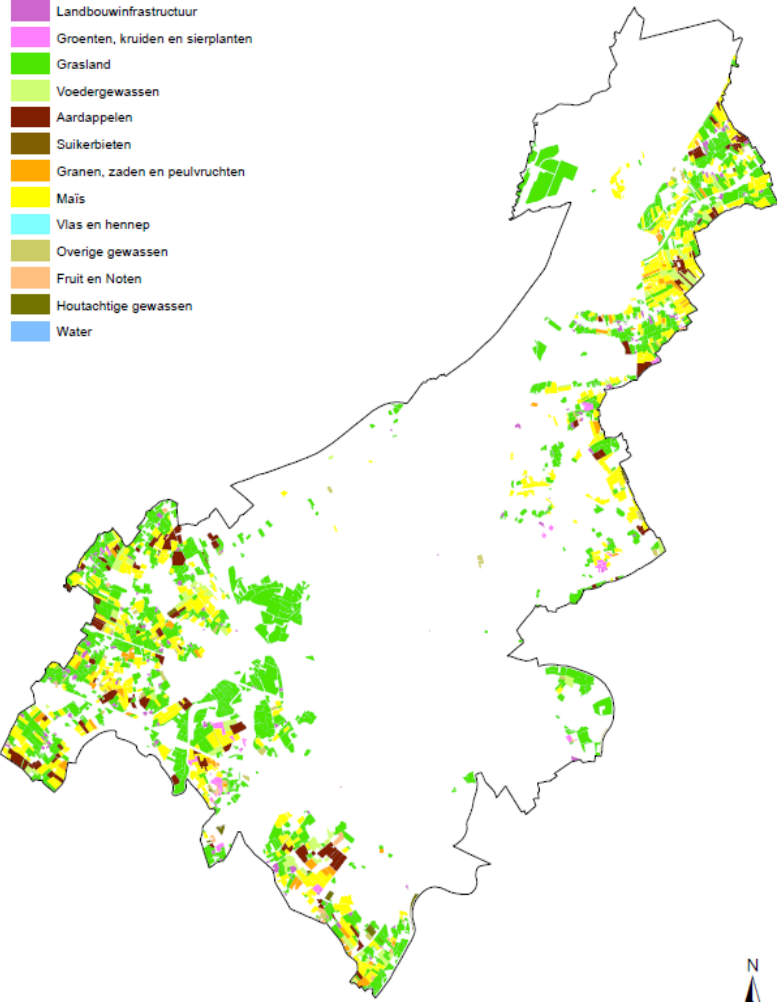
© Provincie Oost-Vlaanderen

Pachagreens, Desteldonk – microgroenten

Landbouwgebruikspcelen Gent 2020

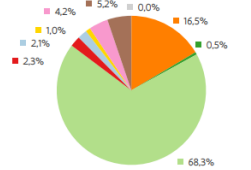
- Landbouwinfrastructuur
- Groenten, kruiden en sierplanten
- Grasland
- Voedergewassen
- Aardappelen
- Suikerbieten
- Granen, zaden en peulvruchten
- Maïs
- Vlas en hennep
- Overige gewassen
- Fruit en Noten
- Houtachtige gewassen
- Water

Landbouw op grondgebied Gent naar type bedrijf

- Legende**
- gespecialiseerde akkerbouw
 - gespecialiseerde bijvende teelten
 - gespecialiseerde grasdielen
 - gespecialiseerde hokdieren
 - gespecialiseerde tuinbouw
 - combinaties gewassen
 - combinaties dieren
 - gemengde bedrijven
 - niet gekend

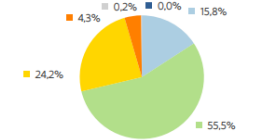
Aandeel type bedrijven in totale oppervlakte

Landbouw op grondgebied Gent naar leeftijd jongste zaakvoerder

- Legende**
- >80
 - 60-80
 - 40-60
 - 20-40
 - <20
 - niet gekend

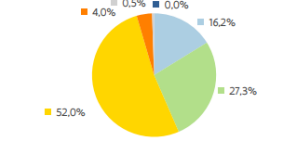
Aandeel leeftijdscategorieën in totale oppervlakte

Landbouw in Gent en buurgemeenten naar leeftijd jongste zaakvoerder

- Legende**
- >80
 - 60-80
 - 40-60
 - 20-40
 - <20
 - niet gekend

Aandeel leeftijdscategorieën in totale oppervlakte

Landbouw in Gent?

- 137 bedrijven; 85 “professioneel”
- 20% Gents grondgebied
- Jonge landbouwers
- Innovatieve initiatieven

Vraag naar landbouwruimte

- nieuwe landbouwinitiatieven
- bestaande landbouwbedrijven
- burgers

Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning Stad Gent
juni 2021

Wat kan landbouw betekenen voor Gent?

economische activiteit

groene zorg
zorglandbouw
sociale tewerkstelling

partner in natuurbeheer

toegang tot gezond,
duurzaam en
betaalbaar voedsel

educatie en beleving
voor kinderen

bijdrage aan
biodiversiteit

contact met
voedselproductie

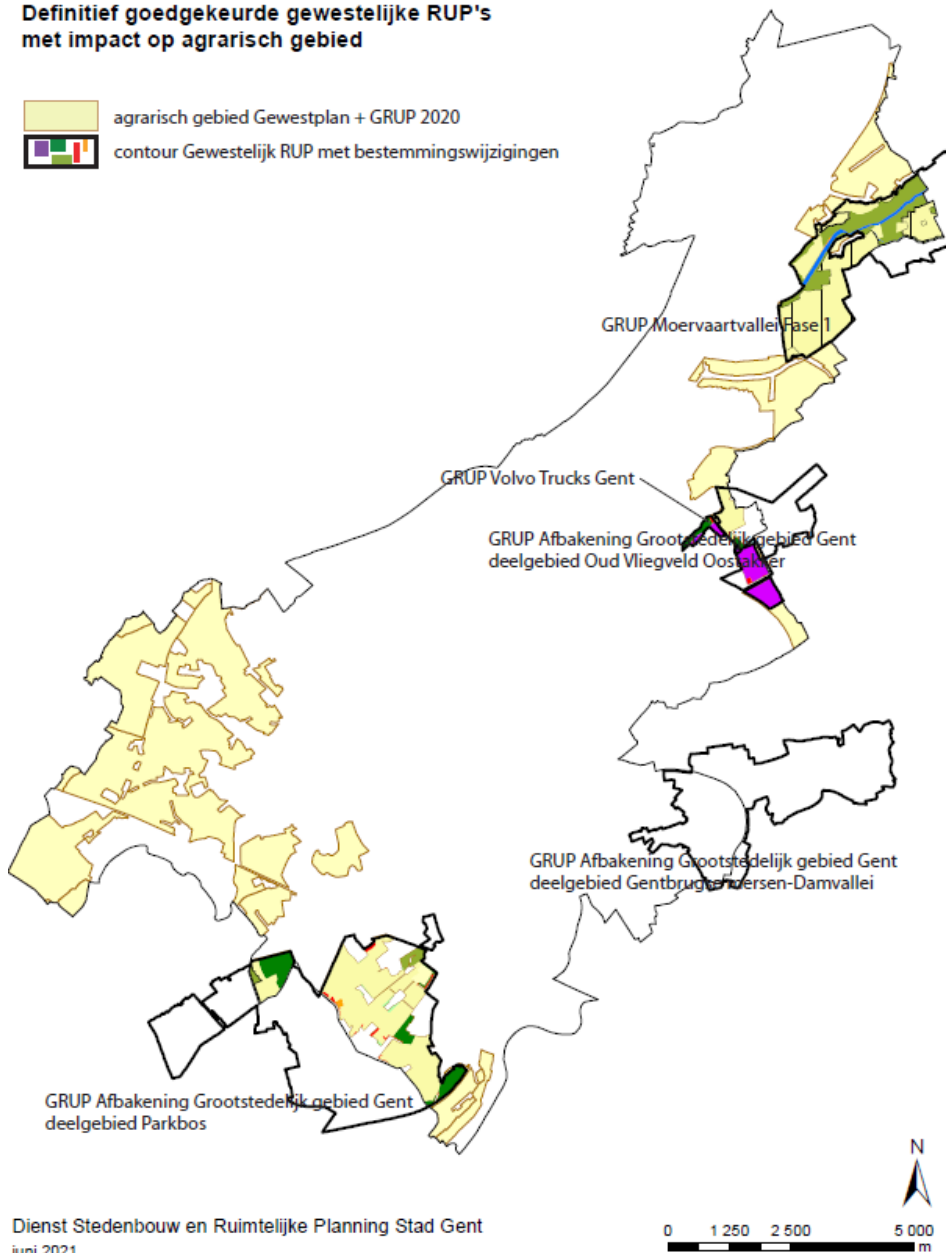
open ruimte
landschap
leefomgeving
recreatie

klimaat
bodemkwaliteit
CO2 opslag
waterbuffering
verkoeling

Definitief goedgekeurde gewestelijke RUP's met impact op agrarisch gebied

- agrarisch gebied Gewestplan + GRUP 2020
- contour Gewestelijk RUP met bestemmingswijzigingen

Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning Stad Gent
juni 2021

Landbouw onder druk

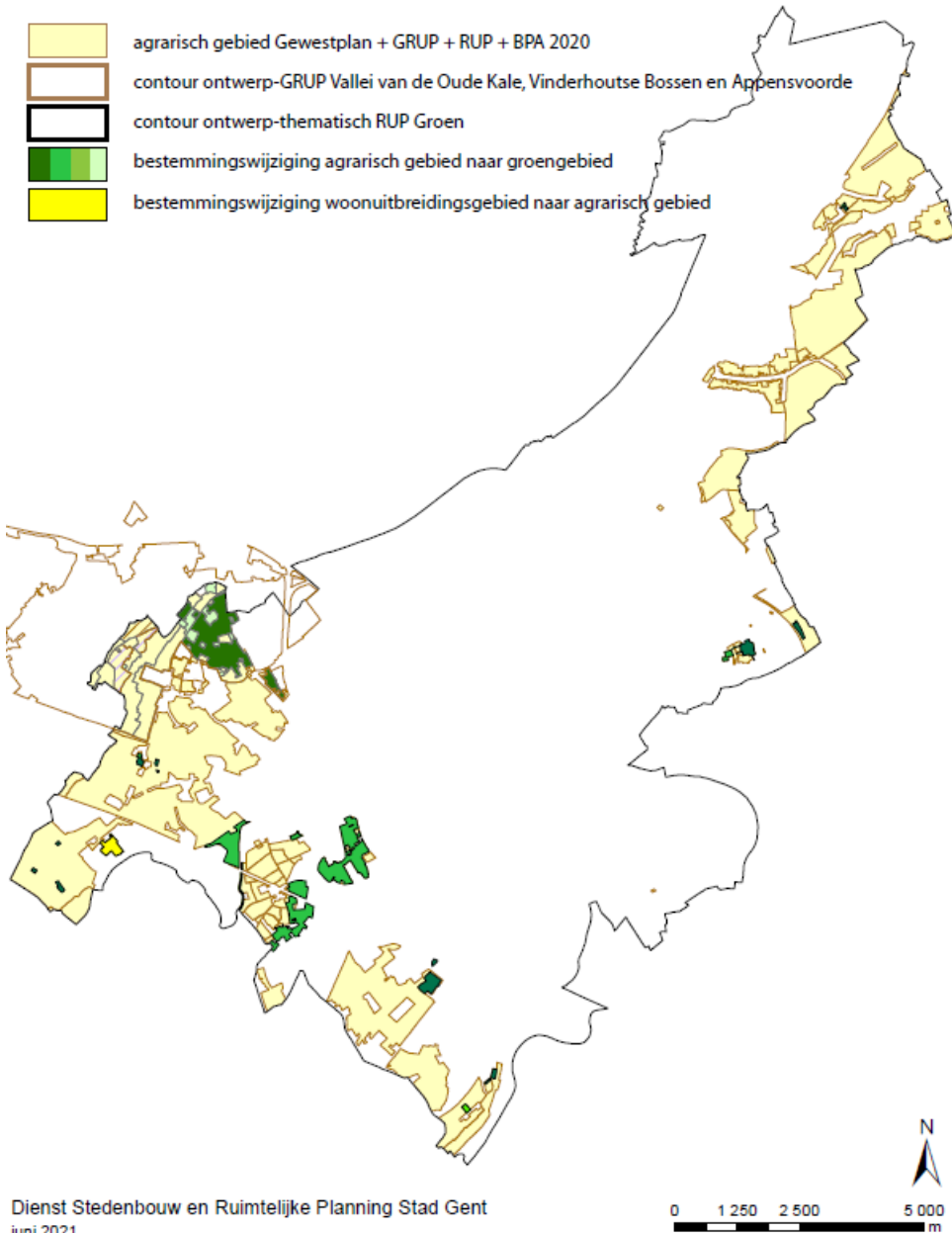
Bestemd agrarisch gebied (AG) in
Gent = ca 2780 ha (17,6%)

Sinds 2005: - 596 ha bestemd AG *

* RUP Groen is sinds opmaak van
deze kaart reeds goedgekeurd

Geplande RUP's met impact op agrarische bestemming

- agrarisch gebied Gewestplan + GRUP + RUP + BPA 2020
- contour ontwerp-GRUP Vallei van de Oude Kale, Vinderhoutse Bossen en Appensvoorde
- contour ontwerp-thematisch RUP Groen
- bestemmingswijziging agrarisch gebied naar groengebied
- bestemmingswijziging woonuitbreidingsgebied naar agrarisch gebied

Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning Stad Gent
juni 2021

0 1 250 2 500 5 000
m

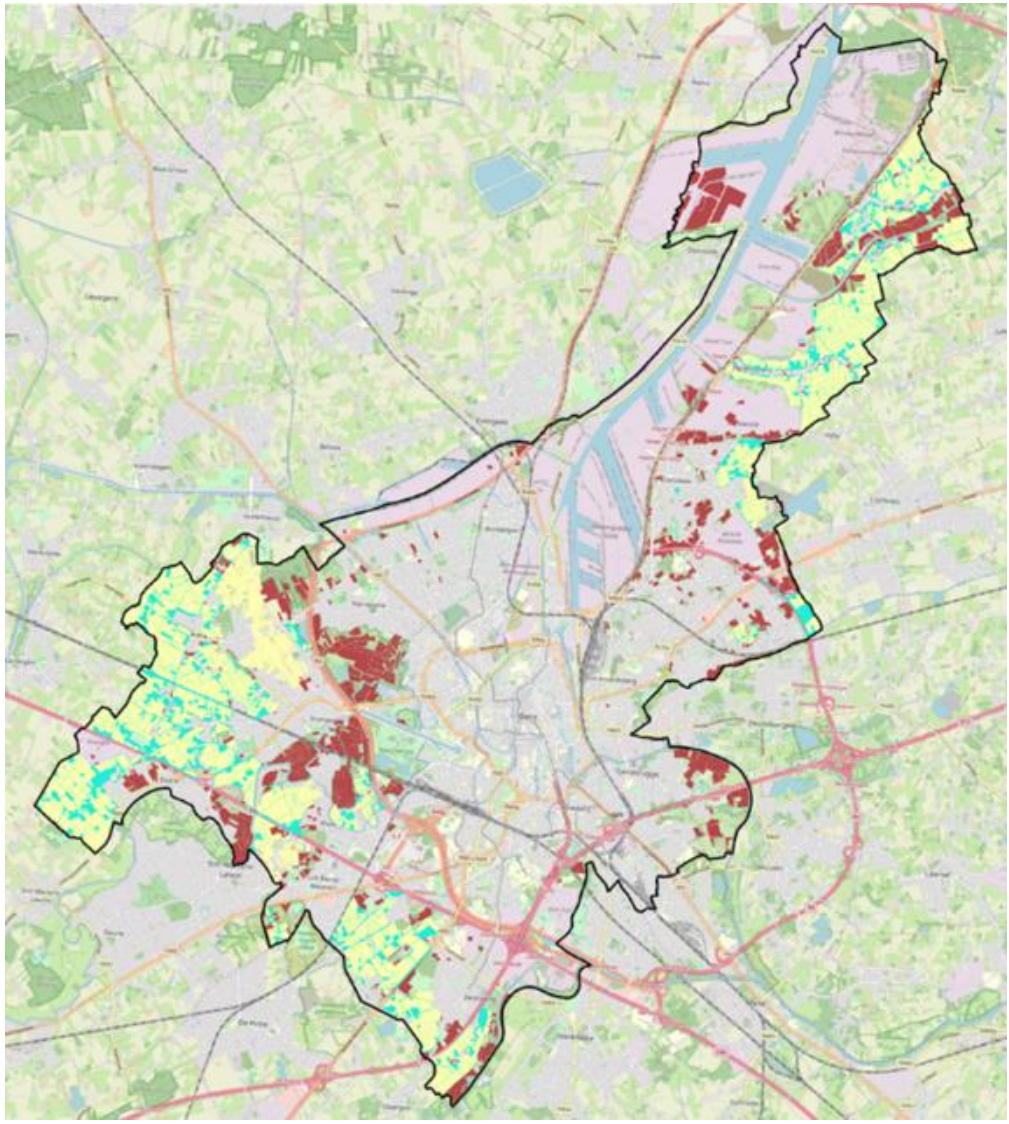
Landbouw onder druk

Bestemd agrarisch gebied (AG) in
Gent = ca 2780 ha (17,6%)

Sinds 2005: - 596 ha bestemd AG
Lopende planprocessen: - 130ha AG

→ **Ca 20% AG verdwenen**

* RUP Groen is sinds opmaak van
deze kaart reeds goedgekeurd

geel: bestemd + gebruik; groenblauw: bestemd – ander gebruik; rood: landbouwgebruik in andere bestemming

Landbouw onder druk

Inname AG door zonevreemde activiteiten, paarden, tuinen, ... (geschat 16% agrarisch gebied)

Omgekeerd landbouw buiten AG

- Deels natuurbeheer door landbouwers
- Deels landbouwgebruik dat zal verdwijnen ifv beoogde functie
- Deels paardenweides, ...
- Deels Natuurpunt zelf in landbouwdata

2 Visie op OCMW gronden

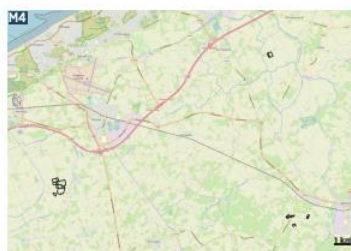
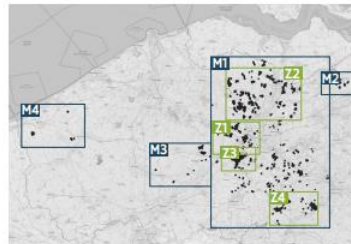
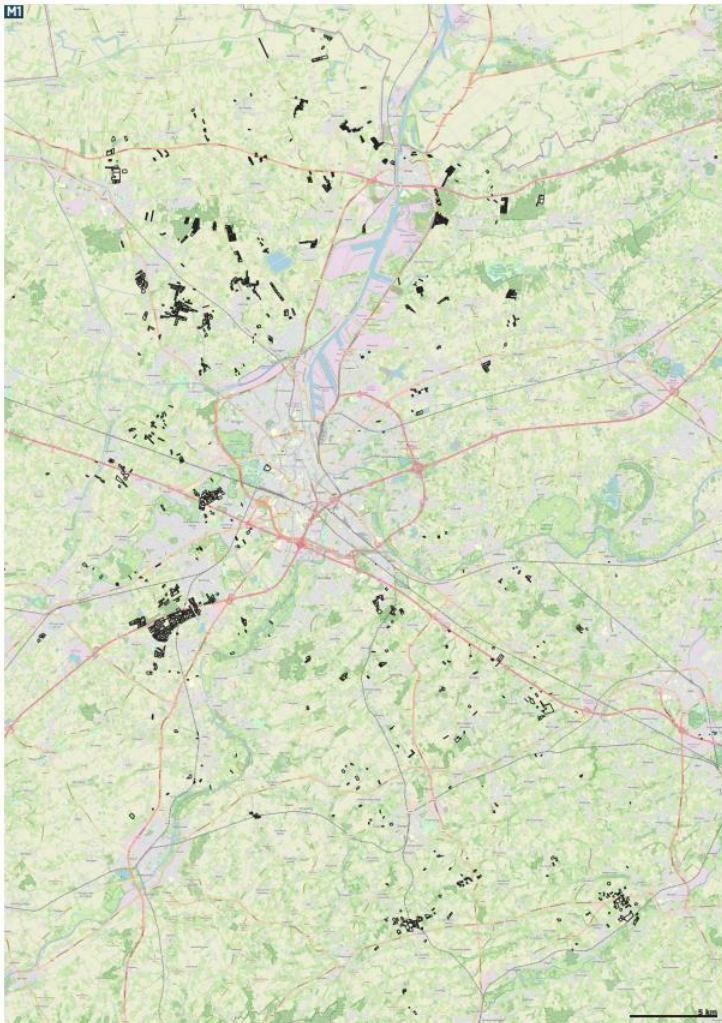
Ca 1800 ha OCMW gronden

Richtkader OCMW patrimonium

>> Moratorium op verkoop
landbouwgronden tem dec 2022

Wat daarna?

~ visie op landbouw

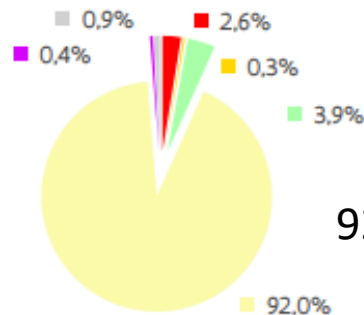

Grondbezit OCMW Gent naar planologische bestemming

Legende

- perceel met bestemming wonen
- perceel met bestemming recreatie
- perceel met bestemming groen
- perceel met bestemming landbouw
- perceel met bestemming industrie
- perceel met bestemming overige

Aandeel bestemmingen in totale oppervlakte

92% agrarische bestemming

Bronnen: Het overzicht van het grondbezit van het OCMW van Gent werd aangeleverd door stad Gent (versie 01/12/2020). Voor een actueel overzicht van de geldende bestemming werd de ruimteboekhouding van de Vlaamse overheid gebruikt (versie 1/1/2021). Dit is in Vlaanderen het best beschikbare actuele overzicht van planologische bestemmingen, inclusief planningswijzigingen door lokale, provinciale en de Vlaamse overheid die op 1/1/2021 afgerond waren (meer info: <https://omgeving.vlaanderen.be/ruimteboekhouding-rsv>). De ruimteboekhouding komt met een eigen hoofd-categorisering van planologische bestemmingen die in deze analyse werd gevolgd. Weliswaar werden groene bestemmingen geclusterd tot één categorie groen (natuur en reservaat + overig groen + bos). Industriële bestemmingen werden geclusterd tot één categorie industrie. Percelen die in meer dan één bestemmingscategorie vallen, werden toegewezen aan de bestemmingscategorie met de grootste overlap. De kaart op de achtergrond is een aftap van openstreetmap (versie 22/11/2021 - CC BY-SA 2.0 © OpenStreetMap-bijdragers).

! RUP Groen zat op moment van deze analyse nog niet vervat in de ruimteboekhouding. Het aandeel OCMW gronden met groene bestemming is dus iets groter. RUP Groen herbestemt immers een aantal OCMW percelen van agrarische naar groene bestemming.

Onderscheid in functie van

- **Planologische bestemming**

>> agrarisch >> niet-agrarisch

- **Afstand**

>> in Gent >> dicht bij Gent >> ver van Gent

- **Clustering**

>> individuele percelen >> clusters >> grote eenheden

- **Landbouwgebruik**

>> landbouw >> geen landbouw

- **Pachtsituatie**

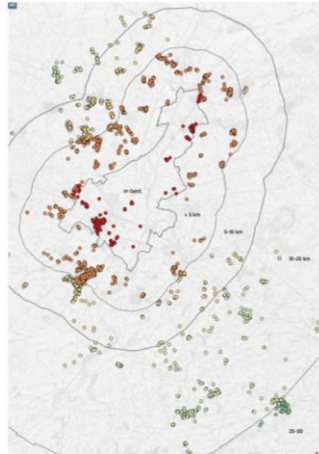
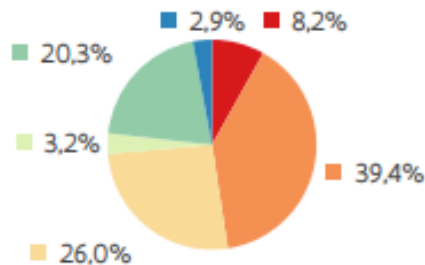
>> verpacht >> pachtvrij

Grondbezit OCMW Gent afstand tot Gent

Legende

- perceel in Gent
- perceel < 5 km van Gent
- perceel 5-10 km van Gent
- perceel 10-25 km van Gent
- perceel 25-50 km van Gent
- perceel >50 km van Gent
- grens van de gehanteerde afstandscategorieën

Aandeel afstandscategorieën in totale oppervlakte

8,2% in Gent

73,6% < 10km van Gent

>> voornamelijk Gent en buurgemeenten

Nazareth

>5% in eigendom OCMW Gent

>10% van de landbouwgronden

2,9% > 50 km

>> beperkt aantal echt ver

Onderscheid in functie van

- **Planologische bestemming**

>> agrarisch >> niet-agrarisch

- **Afstand**

>> in Gent >> dicht bij Gent >> ver van Gent

- **Clustering**

>> individuele percelen >> clusters >> grote eenheden

- **Landbouwgebruik**

>> landbouw >> geen landbouw

- **Pachtsituatie**

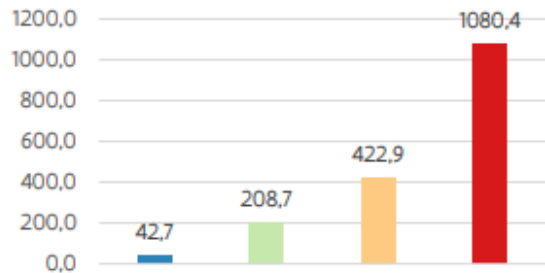
>> verpacht >> pachtvrij

Grondbezit OCMW Gent clusteranalyse

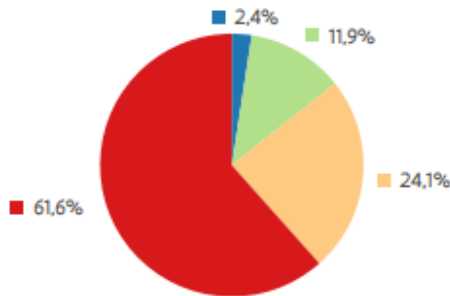
Legende

- cluster < 1 ha (geen cluster)
- cluster 1-5 ha (klein)
- cluster 5-20 ha (medium)
- cluster > 20 ha (groot)
- aanduiding individuele clusters

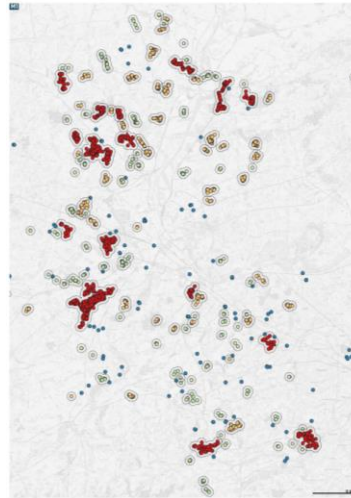
Totale oppervlakte per clustercategorie (ha)

Aandeel clustercategorieën in totale oppervlakte

2,4% individuele percelen
61,6% grote eenheden (> 20 ha)

Uitleg bij de kaarten: Deze kaart toont de kadastrale percelen die op 01/12/2020 in eigendom zijn van het OCMW van Gent, en de cluster waartoe ze behoren. De kleurcode verwijst naar de totale oppervlakte van de cluster. Om de leesbaarheid te vergroten wordt bovenop elk perceel ook het zwaartepunt weergegeven, dat volgens dezelfde kleurcode werd ingekleurd. De clustering van de OCMW-percelen is hier gebaseerd op de locatie van en afstand tussen de percelen, en zegt dus niks over een eventuele clustering van het gebruik. Merk op dat deze clusteranalyse enkel gebaseerd is op het grondbezit van het OCMW van Gent, en dus geen rekening houdt met de eventuele nabijheid van grondbezit van andere publieke instellingen.

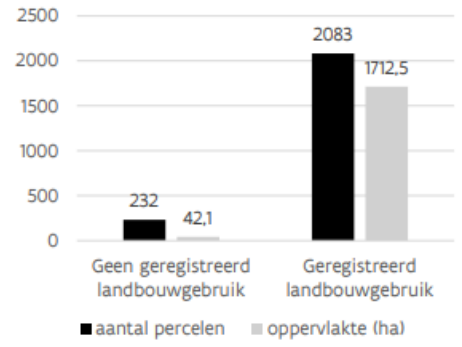
Bronnen: Het overzicht van het grondbezit van het OCMW van Gent werd aangeleverd door stad Gent (versie 01/12/2020). De clustering werd berekend op basis van een DBSCAN clustering (minimale grootte 1, maximale afstand 500m). Per clusterklasse werd de totale oppervlakte berekend, die werd ingedeeld in vier klassen. De kaart op de achtergrond is een aftap van openstreetmap (versie 22/11/2021 - CC BY-SA 2.0 © OpenStreetMap-bijdragers).

Onderscheid in functie van

- **Planologische bestemming**
>> agrarisch >> niet-agrarisch
- **Afstand**
>> in Gent >> dicht bij Gent >> ver van Gent
- **Clustering**
>> individuele percelen >> clusters >> grote eenheden
- **Landbouwgebruik**
>> landbouw >> geen landbouw
- **Pachtsituatie**
>> verpacht >> pachtvrij

Grondbezit OCMW Gent al dan niet in landbouwgebruik

Legende
 ■ perceel met geregistreerd landbouwgebruik
 ■ perceel zonder geregistreerd landbouwgebruik

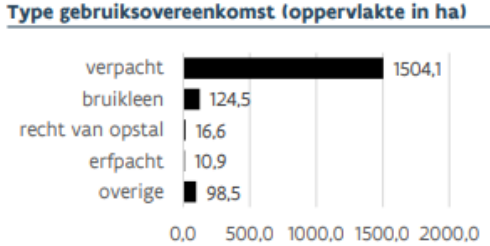
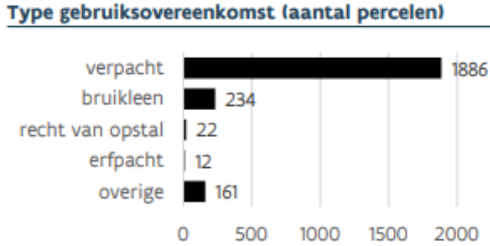

Uitleg bij de kaarten: Deze kaart toont alle kadastrale percelen die op 01/12/2020 in eigendom zijn van het OCMW van Gent. De kleurcode geeft aan of deze percelen al dan niet minstens 1/3 overlappen met de landbouwaangiften van 2020. Om de leesbaarheid te vergroten wordt bovenop elk perceel ook het zwaartepunt weergegeven, dat volgens dezelfde kleurcode werd ingekleurd.

Bronnen: Het overzicht van het grondbezit van het OCMW van Gent werd aangeleverd door stad Gent (versie 01/12/2020). Voor de landbouwregistratie werden de landbouwaangiften van 2020 gebruikt (= toestand maart 2020). De kaart op de achtergrond is een aftap van openstreetmap (versie 22/11/2021 - CC BY-SA 2.0 © OpenStreetMap-bijdragers).

Grondbezit OCMW Gent naar type gebruiksovereenkomst

Legende
 ■ verpacht
 ■ bruikleen
 ■ recht van opstal
 ■ erfpacht
 ■ overige

98% opp in landbouwgebruik | 90% aantal
 7,1% pachtvrij (gratis bruikleen)
 >> in eerste instantie vervanggronden RUP Groen

Bron: Data-onderzoek Visie op landbouw en OCMW gronden, ILVO 2021

Onderscheid in functie van

- **Planologische bestemming**
 >> agrarisch >> niet-agrarisch
- **Afstand**
 >> in Gent >> dicht bij Gent >> ver van Gent
- **Clustering**
 >> individuele percelen >> clusters >> grote eenheden
- **Landbouwgebruik**
 >> landbouw >> geen landbouw
- **Pachtsituatie**
 >> verpacht >> pachtvrij

Beoogde resultaten

Vastleggen voor einde moratorium (eind december 2022) – FASE 1:

- > Basisprincipes landbouwvisie in relatie tot Gentse voedselstrategie
- > Basisprincipes vervanggronden RUP Groen (grote lijnen al goedgekeurd in flankerend beleid RUP Groen)
- > Basisprincipes strategische OCMW gronden voor landbouwbeleid

Tijdens bestuursperiode 2020-2025 (FASE 2) wordt ook gewerkt aan:

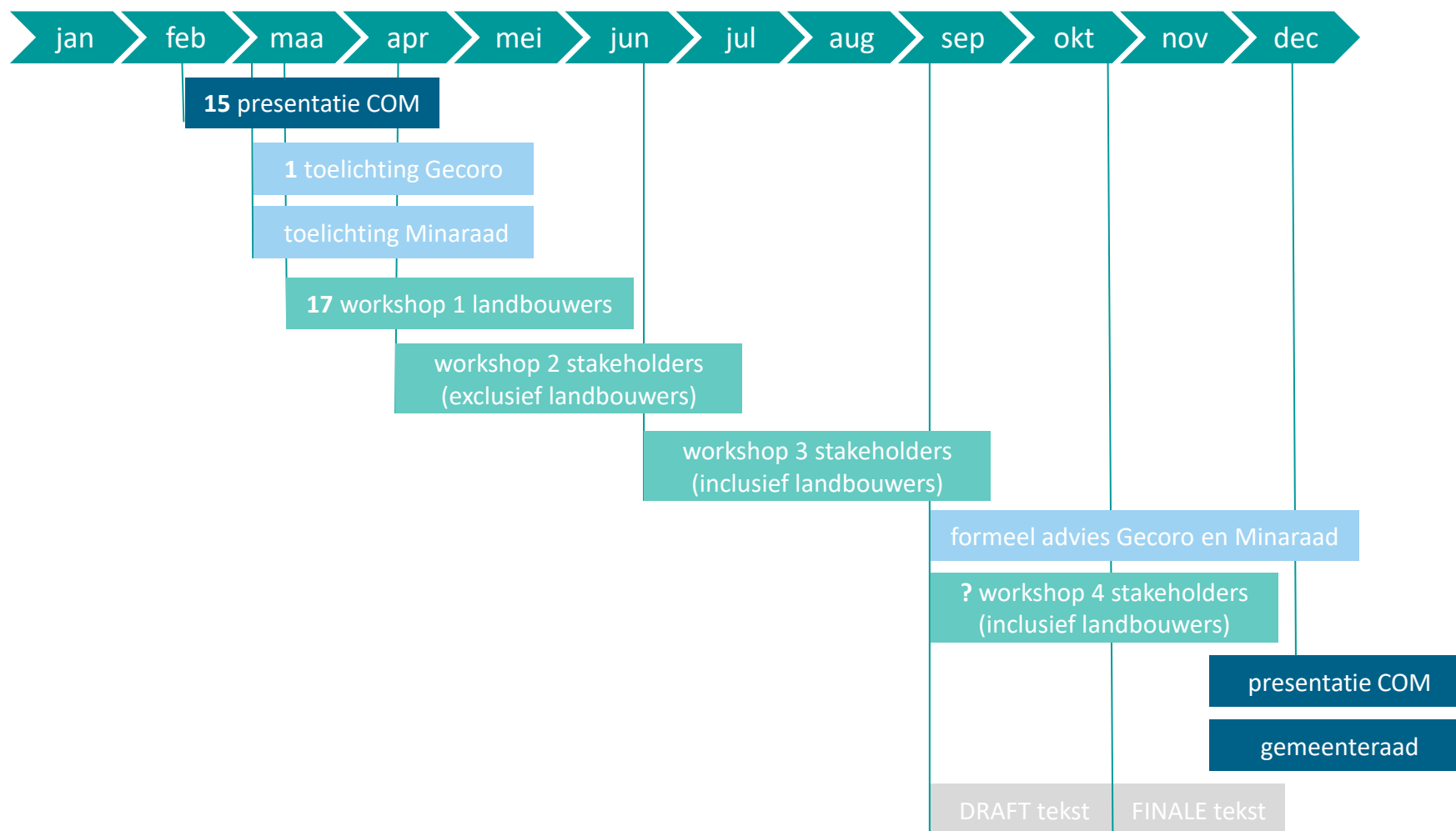
- > Verfijning visie op landbouw en OCMW gronden
- > Traject realisatie landbouwvisie (met alle landbouwers, ook buiten OCMW gronden)
- > Aantal concrete realisaties gelinkt aan landbouwvisie / OCMW gronden

Plan van aanpak

- Input betrokken diensten
 - Sogent
 - DMK
 - DSRP
 - Groendienst
 - Dienst vastgoed
 - Sociale dienst/Werk & Activering
- Politiek-ambtelijke werkgroep
- Participatie landbouwers, Voedselraad, Gecoro, Minaraad, Hongerige Stad, ...

Participatietraject – mijlpalen *(in uitwerking)*

Vragen?

A blue plastic crate filled with fresh vegetables, including lettuce, corn, onions, and beans, sitting on grass. The crate is overflowing with produce, and the background shows more greenery.

“Food is by far the most powerful medium available to us for thinking and acting together to change the world for the better.”

Carolyn Steel (auteur *Hungry city* – How food shapes our lives)

